

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:
președinte
judecători

COVALENCO Elena
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
GUZUN Ion
BEJENARU Iurie

judecând, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura UTA Găgăuzia, Fedora Gheorghieva, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe

CEBOTARIU Vitalie XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.07.2016 – 03.08.2017;

Instanța de apel: 02.10.2017 – 24.04.2018;

Instanța de recurs: 20.08.2018 – 20.11.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 03 august 2017, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Cebotariu V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Statova I. a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatului a sumei de 50000 lei, pentru recuperarea prejudiciului moral, celelalte pretenții pecuniare ale părții fiind respinse, ca nefondate.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Todorova N. a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatului a sumei de 250000 lei, pentru recuperarea prejudiciului moral, celelalte pretenții pecuniare ale părții fiind respinse, ca nefondate.

Totodată, s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă totală de 2225,25 lei.

2. Pentru a se pronunța astfel, prima instanță, *în fapt*, a constatat că, Cebotariu V., la 04 decembrie 2015, aproximativ la ora 22:30, conducând automobilul de model BMW cu numere de înregistrare XXXXX (înregistrarea Republicii Bulgaria), ce aparține lui Coițan V., și, deplasându-se în direcție spre vest pe str. Tretiacov din mun. Comrat, la intersecția străzilor Tretiacov și Gavrilov, a încălcat brutal cerințele art. 14 p. a), art. 45 alin. (1) lit. a), b), d), art. 47 alin. (1) lit. a) Regulamentului circulației rutiere, ce s-au exprimat, în faptul că el conducând vehiculul în stare de ebrietate (rezultatele alcooltestului au constituit 0.58 mg/l); n-a ținut seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția (vremea târzie), dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; situația rutieră (vremea târzie), depășind limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice, n-a reușit să conducă automobilul și a ieșit de pe carosabilul pe trotuar, și ca rezultat a lovit pe lângă clădirea filialei Băncii de Economii, situată pe str. Gavrilova, 48, pietonii Statova E., Terzi Ig. și Todorova A., care au fost transportați la IMPS SR Comrat cu diferite leziuni corporale, unde Todorova A. de la traumele primite a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 151D din 04 ianuarie 2016 decesul lui Todorova A. a survenit în urma traumei cerebrale deschise sub formă de: răni în regiunea parieto-occipitală din stânga și dreapta părții păroase a capului, otoree din ambele părți, nazaree, hemoragii în țesuturi moi ale capului în regiunea parietală-temporo-occipitală mai mult din stânga, fractura mărunțită a osului parietal cu trecerea la bazinul craniului, hemoragie subarahnoidiană în ambele emisfere ale creierului și cerebelului, contuzie cerebrală, sângerări în ventricule. Între leziuni corporale primite și survenirea decesului există legătură cauzală directă.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 11D din 22 aprilie 2016, pietonului Statova I. i-au fost cauzate leziuni corporale, care au dus la dereglarea de lungă durată a sănătății și se califică drept vătămare medie a sănătății.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr.91D din 10 iunie 2016, pietonului Terzi Ig. i-au fost cauzate leziuni corporale, care au dus la dereglarea de lungă durată a sănătății și se califică drept vătămare medie a sănătății.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, comisă în stare de ebrietate*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către avocatul Cîlcic V. în numele părții vătămate Todorova N. și de avocatul Covalenco S. în numele inculpatului.

3.1. Avocatul Cîlcic V., acționând în numele părții vătămate Todorova N., a solicitat casarea parțială a sentinței și adoptarea unei noi hotărâri în latura civilă în privința ultimei, prin care aceasta să fie despăgubită cu 1000000 lei, drept recompensă pentru prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, iar Cebotariu V., în temeiul art. 264 alin.

(4) Cod penal, să fie condamnat la 5 ani și 4 luni închisoare. Apelantul a menționat că pedeapsa stabilită inculpatului este nejustificat de blândă, inclusiv prin prisma alin. (8) din art. 364¹ Cod de procedură penală. Noile limite de redozare a pedepsei aplicate inculpatului conform procedurii simplificate, în care a fost judecată cauza, se subscriu termenelor de la 2 ani și 8 luni la 5 ani și 4 luni, respectiv, reieșind din acțiunile inculpatului și consecințele survenite în urma acestora, el urmează a fi condamnat la închisoare pe un termen maxim prevăzut de sancțiunea normei de incriminare, adică de 5 ani și 4 luni.

3.2. Avocatul Covalenco S. declarând apel în numele inculpatului, a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și a judecării acțiunii civile, cu pronunțarea altei hotărâri, după cum urmează: Cebotariu V. să fie condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea art. 90 Cod penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei, iar suma compensației pentru prejudiciul moral, pentru ambele părți vătămate să fie estimată la 100000 lei.

Apărătorul inculpatului face trimitere în cererea de apel la o serie de circumstanțe care îl favorizează pe inculpat fiind considerate de natură să determine instanța de apel, să-i accepte solicitările expuse supra.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 aprilie 2018 apelul avocatului Cîlcic V. în interesele părții vătămate Todorova N., a fost respins, ca nefondat, iar apelul avocatului Covalenco S. în interesele inculpatului Cebotariu V. a fost admis, cu casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și în partea soluționării acțiunii civile, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care lui Cebotariu V., în temeiul art. 264 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa de 2 ani și 8 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Prima parte a pedepsei aplicate cu închisoare de 1 an și 4 luni urmând a se executa în penitenciar de tip deschis. Începutul termenului de executare a pedepsei fiind calculat din 24 aprilie 2018, cu includerea în acest termen a perioadei aflării lui Cebotariu V. în arest preventiv de la 05 decembrie 2015 până la 24 ianuarie 2016 și de la 20 martie 2018 până la 24 aprilie 2018 inclusiv, totodată s-a menținut măsura preventivă sub formă de arest în privința lui Cebotariu V.

În corespundere cu art. 90¹ alin. (1), (3) și (5) Cod penal, instanța de apel a dispus suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoarea de 1 an și 4 luni, pentru o perioadă de probațiune de 4 ani.

În baza art. 90 alin. (6) Cod penal inculpatul Cebotariu V. a fost obligat în decurs de 1 an din perioada termenului de probațiune stabilit să repare prejudiciul moral cauzat prin acțiunile sale părților.

A fost admisă parțial acțiunea civilă a părții vătămate Todorova N., cu dispunerea încasării de la Cebotariu V. în beneficiul primei a sumei de 100000 lei pentru compensarea prejudiciului moral. În rest, cerințele din acțiunea civilă au fost respinse, ca fiind neîntemeiate.

Totodată, s-a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul lui Todorova N. a sumei de 2500 lei pentru serviciile de asistență juridică.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a conchis că, lipsesc temeiuri pentru admiterea apelului declarat de avocatul părții vătămate, totodată preluând spre examinare argumentele din apelul avocatului Covalenco S. în numele inculpatului.

În acest sens, s-a menționat că, Cebotariu V. și-a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise și la cererea acestuia, cauza penală a fost examinată de către instanță în procedură simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal, sancțiunea căreia prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de la 4 la 8 ani, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe termen de la 4 la 5 ani.

Prima instanță i-a stabilit inculpatului pedeapsa cu închisoare de 3 ani și 6 luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

Totuși, Colegiul judiciar a considerat că prima instanță neîntemeiat a reținut în calitate de circumstanță, care agravează răspunderea inculpatului faptul că acesta are antecedente penale. Or, în corespundere cu art. 111 alin. (1) lit. d) și alin. (3) Cod penal, se consideră ca neavând antecedente penale persoanele condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei dacă, în termenul de probațiune, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu a fost anulată. Stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale. Astfel, persoana se consideră fără antecedente penale după stingerea acestora. Totodată s-a subliniat faptul că antecedentele penale sunt legate de stabilirea pedepsei. Stingerea antecedentelor penale - este o încetare în mod automat a valabilității acestora după expirarea termenului stabilit de lege.

Astfel, în privința persoanelor condamnate condiționat, se sting antecedentele penale la expirarea termenului de probațiune, iar dacă condamnatului pe lângă pedeapsa de bază i s-a stabilit și o pedeapsă complementară, atunci termenul stingerii antecedentelor penale se calculează după executarea pedepsei de bază și a celei complementare.

După cum rezultă din materialele dosarului, în baza sentinței Judecătorei Comrat din 06 decembrie 2011, Cebotariu V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal cu aplicarea art. 75, 80 Cod penal, la 3 ani închisoare cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe termenul de 1 an. În baza art. 90 Cod penal, instanța a dispus suspendarea executării pedepsei pe un termen de probațiune de 1 an.

Respectiv, termenul executării pedepsei a expirat la 05 ianuarie 2013, ceea ce se confirmă prin informația Biroului de Probațiune Leova din 06 mai 2016. Infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal, Cebotariu V. a comis-o la 04 decembrie 2015, respectiv se consideră că persoană este fără antecedente penale.

Astfel, antecedentele penale anterioare, termenul de prescripție a cărora a expirat, nu pot fi examinate și luate în considerație ca circumstanțe agravante, în legătură cu

judicarea acestei cauze. Or, anume această circumstanță, reieșind din partea descriptivă a sentinței, a fost luată în considerație de către instanță la stabilirea pedepsei cu închisoare pe termen de 3 ani și 6 luni cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis.

Pe lângă cele consemnate, prima instanță a menționat că, la caz, lipsesc temeiuri pentru aplicarea art. 90 Cod penal, motivând prin faptul că, o atare individualizare a pedepsei este în mod nejustificat de blândă și nu corespunde scopurilor pedepsei penale, și anume: restabilirea echității sociale și prevenirea comiterii unor noi infracțiuni, inclusiv și de alte persoane. Instanța de apel a considerat această concluzie ca fiind eronată, deoarece condamnarea cu aplicarea art. 90 Cod penal nu este o pedeapsă, pasibilă aplicării în cazul comiterii infracțiunii, ci o formă de liberare de la pedeapsa penală. În lumina celor expuse, încălcările admise sunt un temei pentru casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei cu adoptarea unei noi hotărâri în această parte.

Astfel, la stabilirea pedepsei inculpatului se va ține cont de de caracterizarea pozitivă de la domiciliu și de la locul de muncă, starea familială, care s-a schimbat la momentul examinării cauzei în ordine de apel, și anume inculpatul și-a înregistrat căsătoria cu Lungu V., care reieșind din fișa medicală, eliberată de IMPS „Spitalul clinic al Ministerului Sănătății” se află la a 35-36 săptămână de sarcină, precum și lipsa circumstanțelor, care agravează răspunderea inculpatului.

Luând în considerație circumstanțele de mai sus, instanța de apel a concluzionat că inculpatului Cebotariu V. urmează să-i fie stabilită pedeapsa pe art. 264 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, închisoare în limitele proporției minime prevăzut de lege adică pe un termen de 2 ani și 8 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

Circumstanțele indicate mai sus ținând cont de principiile umanismului, constituie temei pentru liberarea parțială de pedeapsa penală în conformitate cu prevederile art. 90¹ Cod penal.

În conformitate cu art. 90¹ alin. (1), (3) și (5) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei închisorii și perioada de probațiune, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei. Ținând cont de circumstanțele cauzei și starea familială a inculpatului, de comportamentul acestuia din momentul comiterii infracțiunii până la examinarea cauzei în instanță, s-a ajuns la concluzia despre inoportunitatea executării de către Cebotariu V. a întregii pedepse sub formă de închisoare de 2 ani și 8 luni, astfel prima parte a pedepsei stabilite cu închisoare pe termen de 1 an și 4 luni se va executa în penitenciar de tip deschis, și de asemenea de suspendat parțial executarea pedepsei cu închisoare pe termen de 1 an și 4 luni cu stabilirea termenului de probațiune de 4 ani.

Totodată, instanța de apel a respins argumentele părții apărării privitor la suspendarea integrală a executării pedepsei aplicate inculpatului, având, în acest sens, în vedere că această formă de liberare de la pedeapsa penală a fost aplicată inculpatului în

baza sentinței Judecătorei Comrat din 06 decembrie 2011, însă dânsul nu a făcut concluzii cuvenite.

De asemenea, instanța de apel a considerat necesar de a interveni soluția primei instanțe în partea soluționării acțiunii civile, menționând în acest sens că instanța de judecată la emiterea hotărârii cu privire la admiterea acțiunii privind încasarea prejudiciului moral, nu are dreptul să facă referire la cuantumul prejudiciului moral, pe care o cere partea vătămată.

În conformitate cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc. Colegiul a fost de acord cu concluzia instanței privitor la necesitatea încasării prejudiciului moral de la Cebotariu V. în beneficiul părților vătămate, însă a considerat că suma încasată de către prima instanță în beneficiul părții vătămate Todorova N. în mărime de 250000 lei este preamărită, aceasta urmează a fi micșorată până la 100000 lei, reieșind din următoarele circumstanțe.

Paguba emoțională (sentimentală) cuprinde suferințele psihice, cauzate prin insultarea sentimentelor afectuoase, care conțin suferințe psihice, predestinate prin pierdere sau rănirea, sau prin îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, pierderea serviciului, descoperirea tainei familiale sau a tainei medicale, prin restricția și privarea temporară a anumitor drepturi, la fel și prin alte suferințe psihice similare.

De asemenea, instanțele de judecată la evaluarea cuantumului prejudiciului moral în echivalent bănesc, au dreptul să țină cont și de alte circumstanțe, care pot fi dovedite prin actele dosarului, în particular, starea familială și financiară a persoanei, responsabile pentru cauzarea părții vătămate a prejudiciului moral.

Cu toate acestea, reieșind din circumstanțele cauzei, analizând probele și argumentele părților, s-a considerat necesar de a admite parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Todorova N., deoarece prin acțiunile inculpatului Cebotariu V., acesteia i-au fost cauzate tulburări psihice și fizice.

Pe lângă cele expuse, instanța a considerat ca fiind întemeiată cerința părții vătămate Todorova N. cu privire la încasarea de la inculpat în beneficiul ei a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 lei.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea integrală a acesteia, cu menținerea în vigoare a sentinței.

În conținutul cererii de recurs, procurorul face trimitere la prevederile art. 61, 75 Cod penal, menționând că pedeapsa aplicată inculpatului de către instanța de apel nu-și va atinge scopul de corectare a inculpatului și de prevenire, pe viitor, a comiterii unor noi infracțiuni. La fel, partea acuzării reiterează că inculpatul, anterior, a fost deja condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 Cod penal, însă nu a mers pe calea corijării, săvârșind din nou o infracțiune similară soldată cu decesul unei persoane.

În drept, procurorul își întemeiază cererea de recurs pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acesta este întemeiat și urmează a fi admis, pentru următoarele considerente.

Cu titlul preliminar, se relevă că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat doar la examinarea chestiunilor de drept, or rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac constă în înlăturarea erorilor judiciare admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit prevederilor expuse de legislator în art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală potrivit cărora, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârii atacate și cu menținerea sentinței în această parte, dacă apelul a fost greșit admis.

Rezultând din conținutul cererii de recurs, se constată că procurorul, invocând temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, pledează pentru casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea în vigoare a sentinței, prin care Cebotariu V., în latura penală, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

În același timp, se notează că, partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, respectiv în această parte Colegiul penal lărgit nu se va expune, menținând integral soluția instanțelor ierarhic inferioare.

În continuare, supunând verificării alegațiile recurente raportate la actele cauzei, se constată că acestea sunt întemeiate, în deosebi în partea ce ține de modalitatea individualizării pedepsei aplicate inculpatului de către instanța de apel, de aceea Colegiul le admite *ad integrum*, apreciind că în această parte decizia recurată urmează a fi casată.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, instanța de recurs, pornește de la aceea că, rolul punitiv și de coerciție în privința infractorilor este exercitat de stat prin sistemul de pedepse reglementate de legea penală. Eficiența acestor pedepse se apreciază în dependență de gradul în care a fost atins scopul pedepsei și în funcție de impactul exercitat asupra infractorului, în particular, și a întregii societăți, în general. Orice pedeapsă are drept obiectiv aplicarea unui tratament sancționator infractorului, pentru prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni, ceea ce presupune o individualizare adecvată a reacției sociale la faptele prejudiciabile prescrise de legea penală.

Scopul aplicării pedepsei penale exclamat de legislator în art. 61 Cod penal, urmărește restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Așadar, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ceea ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și de evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte infracționale.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat prin rechizitoriu inculpatului, la caz, fiind incident art. 264 alin. (4) Cod penal.

Mai concret, termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până și după săvârșirea infracțiunii, toate acestea țin de personalitatea infractorului. Totodată, categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit inculpatului se apreciază în dependență de circumstanțele atenuante și agravante existente în dosar, prevăzute de art. 76 – 77 Cod penal, precum și, efectele acestora prescise în art. 78 Cod penal.

Altfel spus, instanțele judecătorești, la adoptarea hotărârii trebuie să nu subestimeze principiul obligativității coroborării dintre criteriile generale și cele speciale de individualizare a pedepsei, având în vedere că criteriile generale au caracter obligatoriu la individualizarea oricărei pedepsei, la alegerea categoriei și termenului acesteia, la stabilirea atât a pedepsei principale, cât și a celei complementare. Aceste criterii nu pot fi utilizate separat, ci numai în ansamblu, iar neglijarea unuia din aceste criterii la aplicarea pedepsei înseamnă că pedeapsa aplicată a fost individualizată contrar prevederilor legale, temei pentru casarea hotărârii judecătorești – art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit devine competent să cenzureze puterea discreționară a instanței ierarhic inferioare în privința modalității de individualizare a pedepsei penale.

Or, revenind la circumstanțele concrete ale cauzei, Colegiul evidențiază că, Cebotariu V., prin acțiunile sale infracționale, a cauzat, din imprudență, vătămarea corporală medie a două persoane și decesul unei persoane. Pentru infracțiunea comisă, prima instanță l-a condamnat pe inculpat la închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pentru o perioadă de 4 ani.

După verificarea legalității și temeiniciei sentinței, la sesizarea apărătorului inculpatului, instanța de apel a intervenit în sentință și a redozat considerabil limita pedepsei principale aplicate inculpatului, totodată aplicând și prevederile art. 90¹ din Codul penal în privința lui Cebotariu V.

În esență, potrivit părții dispozitive a deciziei, lui Cebotariu V., în temeiul art. 264 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa de 2 ani și 8 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. Prima parte a pedepsei - închisoarea de 1 an și 4 luni, urmând a fi executată în penitenciar de tip deschis, cu calcularea începutului termenului de executare

a pedepsei din 24 aprilie 2018, cu includerea în acest termen a perioadei aflării lui Cebotariu V. în arest preventiv de la 05 decembrie 2015 până la 24 ianuarie 2016 și de la 20 martie 2018 până la 24 aprilie 2018 inclusiv. Totodată, în temeiul art. 90¹ alin. (1), (3) și (5) Cod penal, instanța de apel a dispus suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoarea de 1 an și 4 luni, pentru o perioadă de probațiune de 4 ani.

Față de lucrul judecat de către instanța de apel, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei nu corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este vădit disproporționată față de scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care nu va descuraja inculpatul de a comite pe viitor alte fapte infracționale de același gen.

În această ordine de idei, instanța de control judiciar constată că, la caz, nu este lipsit de relevanță faptul că, anterior, Cebotariu V. a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Comrat din 06 decembrie 2011, în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termenul de 1 an și în baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 1 an.

Adică, anterior, inculpatul a mai fost tras la răspundere penală pentru comiterea, din imprudență, a infracțiunii de încălcare a regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport săvârșită de persoana care conduce mijlocul de transport.

Prin urmare, corect prima instanță, la individualizarea judiciară a pedepsei în privința inculpatului, a reținut în sarcina acestuia, ca circumstanță agravantă, prevederile art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal, *adică săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară.*

În acest punct de analiză, urmează de evidențiat că, la stabilirea pedepsei instanța poate recunoaște ca agravante numai acele circumstanțe, care au fost stabilite de organul de urmărire penală și au fost indicate expres în rechizitoriu. La caz, potrivit actului de sesizare a instanței, anexat la fila dosarului 238 verso, vol. I, este indicat expres că, în speța dată persistă circumstanța de agravare a răspunderii penale inserată în art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal.

Agravanta - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare, este incidentă cauzei doar atunci când, în privința persoanei deferite judecării există o hotărâre de condamnare definitivă pentru comiterea unei infracțiuni similare, neavând importanță dacă persoana a fost anterior condamnată pentru o infracțiune comisă intenționat sau din imprudență, pentru o infracțiune consumată sau neconsumată.

Din economia acestei norme penale, urmează de reținut că circumstanța agravantă reglementată de art. 77 alin. (1) lit. a), nu poate fi asimilată cazurilor de comitere a infracțiunii în stare de recidivă, după cum greșit a menționat instanța de apel în hotărârea adoptată.

Or, contrar celor consemnate de instanța de apel, Colegiul penal lărgit menționează că, prima instanță nu a reținut în calitate de circumstanță, care-i agravează răspunderea inculpatului, faptul că acesta ar fi comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod

penal, având antecedente penale nestinse, statuarea respectivă fiind improprie primei instanțe, neregăsindu-se în general în conținutul sentinței.

La baza soluției adoptate de prima instanță, în latura penală, au stat în exclusivitate doar acele raționamente care îl caracterizează pe inculpat și se regăsesc în actele cauzei, și anume, s-a ținut seama, în primul rând, de gravitatea sporită a faptei de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul cu o îmbibație alcoolică ce depășește limita legală (0,58 mg/l în aerul expirat), faptă care este, prin definiție, o infracțiune de pericol. La fel, s-a ținut seama de gradul ridicat de pericol social al infracțiunii reieșit din provocarea unui accident de circulație, din care a rezultat provocarea leziunilor corporale medii a două persoane și decesul altei persoane, drept urmare apreciindu-se că scopul pedepsei poate fi atins, în condiții optime, numai prin aplicarea unei pedepse cu închisoarea, orientată spre limitele speciale prevăzute de lege.

De altfel, pentru justa efectuare a operațiunii de individualizare a pedepsei în privința inculpatului au fost avute în vedere și prevederile din alin. (8) al art. 364¹ din Codul de procedură penală, potrivit cărora inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere, beneficiază de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de o reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Noile limite ale pedepsei sub formă de închisoare ce erau pasibile aplicării inculpatului, reieșind din dispoziția alin. (8) al art. 364¹ din Codul de procedură, se cuprind între 2 ani și 8 luni și 5 ani și 4 luni.

Prima instanță i-a aplicat inculpatului pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare, care se încadrează în limita specială prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită. La caz, s-a ținut seama de rigorile legii în acest sens, fiindu-i stabilită inculpatului o pedeapsă echitabilă și proporțională faptei comise de acesta, având în vedere că Cebotariu V. și-a recunoscut vina și s-a căit de cele săvârșite. Prin alte cuvinte, atitudinea sa, relativ sinceră, de recunoaștere și de regret a faptei reținute în sarcina sa, precum și toate celelalte circumstanțe personale: la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află, fiind caracterizat pozitiv la locul de trai, au primit suficientă eficiență la momentul la care prima instanță a individualizat pedeapsa aplicată acestuia, atât sub aspectul cuantumului, cât și al modalității de executare, iar instanța de apel nejustificat a intervenit în modificarea tratamentului sancționator aplicat inculpatului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul accentuează că reeducarea inculpatului în spiritul respectării valorilor apărute de legea penală nu este posibilă decât prin menținerea pedepsei aplicate prin sentință, atât sub aspectul cuantumului cât și al modalității de executare a acesteia.

Prin faptul neglijarii de către instanța de apel a unor circumstanțe evidente subsecvente cauze, aici se are în vedere nereținerea agravantei din art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal, și aplicarea pedepsei de 2 ani și 8 luni închisoare prin prisma art. 90¹ Cod

penal, inculpatul a fost sancționat prea blând pentru fapta infracțională comisă, chiar dacă aceasta se atribuie la infracțiunile din imprudență.

Din alt punct de vedere, se remarcă faptul că, este prerogativa instanței de apel să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins prin aplicarea unei pedepse orientate spre maximul sau minimul prevăzut de lege, totuși în formarea acestei convingeri, urmează a se ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, care necesită a fi luate în considerare în deplină măsură.

Mai mult ca atât, instanța de recurs consideră că anume prima instanță a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și nemijlocit a personalității inculpatului urmărind în acest sens comportamentul lui înainte și după săvârșirea infracțiunii, precum și ținând seama de consecințele survenite în urma comiterii acestei infracțiuni, de scopul prevăzut de lege prin aplicarea sancțiunii, stabilindu-i în acest sens o pedeapsă proporțională faptei comise și echitabilă.

La individualizarea pedepselor, instanța investită cu soluționarea fondului a avut în vedere natura faptei și gradul ridicat de pericol social concret al acesteia, rezultat din modul în care inculpatul a acționat, provocând un accident de circulație rutier, în timp ce conducea autoturismul pe un drum public sub influența băuturilor alcoolice, ce a avut ca rezultat tamponarea a trei persoane cu producerea decesului unei persoane și rănirea a celorlalte două.

În acest sens, gradul de pericol social concret al faptei săvârșite, consecințele deosebit de grave ale acesteia, circumstanțele personale ale inculpatului și conduita pe care acesta a înțeles să o adopte pe parcursul procesului penal justifică pe deplin tratamentul sancționator aplicat de prima instanță, de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Prima instanță procedând la această formă de individualizare a executării pedepsei a respins implicit cererea de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal și instanța de recurs constată că numai astfel se poate ajunge la schimbarea atitudinii inculpatului față de valorile legii penale pe care le-a nesocotit în repetate rânduri, inclusiv prin fapta comisă, cu atât mai mult cu cât, prin lipsa de probitate de care inculpatul a dat dovadă, acesta a produs decesul unei persoane și vătămarea corporală de gravitate medie a altor două persoane.

Curtea de Apel, exceptând efectele produse de accidentul rutier provocat de inculpat, fără a ține seama de pericolozitatea în acest sens a infractorului, care anterior a mai comis o infracțiune similară, i-a stabilit o pedeapsă excesiv de blândă lui Cebotariu V., desconsiderând în acest sens opinia părților vătămate. De fiecare dată, când se hotărăște dacă ar fi potrivită o condamnare non-privativă de libertate sau cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pentru realizarea obiectivelor justiției penale, instanțele sunt chemate să analizeze impactul unei atare modalități de individualizare a pedepsei asupra comportamentului inculpatului, ținând seama și de poziția părților vătămate.

În subsidiar, instanța de recurs ține să remarce că, termenul începerii executării pedepsei în privința inculpatului urmează a se calcula din data de 20 noiembrie 2018, cu includerea în termenul de executare a pedepsei, a termenului aflării lui Cebotariu V. în

stare de arest preventiv din data de 05 decembrie 2015 până la 24 ianuarie 2016 și din data de 20 martie 2018 până la 20 noiembrie 2018.

Fiind consecvenți cu cele expuse, Colegiul, în continuare, mai menționează că, dispozițiile deciziei contestate în latura civilă urmează a fi menținute. Astfel, corect va fi de consemnat că, în urma intervenției instanței de apel în soluționarea acțiunilor civile declarate pe caz, rămân a fi valabile următoarele statuări:

- acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Statova I. rămâne a fi admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatului în beneficiul părții a sumei de 50000 lei, pentru recuperarea prejudiciului moral, celelalte pretenții pecuniare fiind respinse, ca nefondate;

- acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Todorova N. rămâne a fi admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatului a sumei de 100000 lei, pentru recuperarea prejudiciului moral, celelalte pretenții pecuniare ale părții fiind respinse, ca nefondate;

- se va încasa de la inculpat în beneficiul lui Todorova N. suma de 2500 lei pentru asistență juridică;

- se va încasa din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă totală de 2225,25 lei.

Instanța de recurs apreciază că, în latura civilă, soluția instanțelor este corectă, având în vedere că, în procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar potrivit dispoziției art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile legii pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

Repararea prejudiciilor morale, în caz de deces, prezintă o modalitate distinctă de recuperare a daunei cauzate prin infracțiune. Aceasta constă în dreptul persoanelor apropiate victimei decedate la repararea propriului lor prejudiciu afectiv, care se exprimă în lezarea sentimentelor de afecțiune avute față de victimă.

În temeiul art. 1423 alin.(1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate.

Din materialele cauzei, rezultă că starea sănătății părții vătămate Statova I. a fost prejudiciată, aceasta suportând un tratament medical, pentru că i-au fost cauzate suferințe fizice și vătămări corporale medii, din care motiv, prima instanță, a despăgubit-o cu suma de 50000 lei. Părții vătămate Todorova N., i-a fost cauzată cea mai grea suferință, condiționată de decesul fiicei sale, Todorova A. și pentru compensarea acesteia, instanța de apel i-a stabilit suma de 100000 lei, sumă ce se considerată echitabilă pentru recuperarea prejudiciului moral suportat de succesorul victimei. Totodată, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare. De asemenea, corect s-a încasat de la inculpat și cheltuielile părții vătămate

Todorova N. suportate pentru serviciile de asistență juridică de care a beneficiat pe parcursul judecării cauzei.

Toate cele consemnate supra, au determinat instanța de recurs să intervină în decizia instanței de apel și să adopte prezenta soluție pe caz.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura UTA Găgăuzia, Fedora Gheorghieva, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 aprilie 2018, în partea stabilirii pedepsei, cu menținerea în această parte a sentinței Judecătoriai Comrat din 03 august 2017, prin care Cebotariu Vitalie XXXXX a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe o perioadă de 4 ani.

Termenul începerii executării pedepsei se calculează din data de 20 noiembrie 2018. Se include în termenul de executare a pedepsei, termenul aflării lui Cebotariu Vitalie XXXXX în stare de arest preventiv din data de 05 decembrie 2015 până la 24 ianuarie 2016 și din data de 20 martie 2018 până la 20 noiembrie 2018.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 decembrie 2018.

Președinte

COVALENCO Elena

Judecător

CATAN Liliana

Judecător

DIACONU Iurie

Judecător

GUZUN Ion

Judecător

BEJENARU Iurie